Redacţiunea, Administraţiunea, şi Tipografia
Braşov, piaţa mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele Birouri de anunciurĭ: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks* Nachfolger: *Anton Oppelik, J. Dannebcr*, în Budapesta: *A. V. Goldbergerg, Eckstein Bernat*: în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie: în Hamburg: *Karolyi & Liebmann.*
Preţul inserţiunilor: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LIX.

„Gazeta" iese în fiă-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România si străinătate:
Pe un an 40 franci, pe şése luni 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectori.
Abonamentul pentru Braşov
administraţiunea, piaţa mare, Têrgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe şese luni 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 218. Braşov, Joi 3 (15) Octomvre 1896.

Renunţare la maghiarisarea cu forţa?

Unul dintre organele, ce stau aprópe de cercurile guvernamentale unguresci, anume „Pesti Hirlap", publică în numĕrul sĕu de Duminecă un articul de fond, care décă s'ar fi scris în alt timp şi la altă ocasiune, ér nu tocmai acum în ajunul alegerilor şi în toiul corteşirilor electorale, ar fi fost de natură a produce póte chiar sensaţiă.

Se tractéză adecă, nu mai mult, nicĭ mai puţin, decât de-o radicală transformare a politicei de maghiarisare. Fóia ungurésca este de părere, că fiascurile, ce le-a îndurat politica de maghiarisare în decursul celor trei decenii din urmă, „au trebuit sĕ pună pe gândurĭ spiritele conducĕtóre ale ţerei", ba „crede, că acésta s'a şi întêmplat".

Până aci politica „culturală" maghiară a procedat din principiul, că ţinuturile ţerei locuite de Nemaghiarĭ trebuesc câştigate pentru cultura maghiară. Şi politica scolară a urmat acelaşi scop şi de aceea s'a nisuit a înfiinţa institute de învĕţămênt de-ale statului mai ales în ţinuturile locuite de Nemaghiarĭ. Resultatele dobêndite însĕ n'au satisfăcut, ḑice fóia ungurésca, nicĭ pe departe aşteptările. La oraşe, ce-i drept, maghiarisatorii sunt mulţămiţĭ cu isprăvile făcute şi acésta, se'nţelege, au s'o mulţămescă Jidanilor; cu Slovacii însĕ, după mărturisirile lui „P. H.", fórte puţină ispravă au făcut, ér „cu Românii mai de loc".

La sate apoi stau cu desĕvîrşire rĕu. S'au înfiinţat, „mai ales în ţinuturile românescĭ", un numĕr relativ fórte mare de şcóle de stat, ér resultatul a fost, că copiiĭ românĭ séu n'au cercetat şcóla de loc, séu au cercetat şcóla lor naţională. In anul şcolar trecut, după cum dovedesce statistica, numĕrul total al şcolarilor românĭ, carĭ au cercetat şcólele poporale de stat, abia a atins suma de 10,000. In comitatul Bistrita-Năsĕud, unde numĕrul locuitorilor maghiarĭ nu ajunge nicĭ la 5000, pe când al Nemaghiarilor se apropiă de 100,000, şcólele unguresci de stat au fost cercetate de 979 şcolarĭ maghiarĭ şi numai 344 românĭ. In comitatul Făgăraşului, unde elementul maghiar e şi mai rĕu representat, scólele de stat sunt cercetate aprópe tot de atâţia Maghiarĭ, ca şi Românĭ. In Caraş-Severin, unde Românii formézä o majoritate de 76%, scólele de stat abia sunt cercetate de 576 şcolarĭ românĭ. In Solnoc-Dobêca, unde locuitorii maghiarĭ representă 17%, ér Românii peste 76%, scólele de stat sunt cercetate aprópe numai de scolarĭ maghiarĭ (2000 maghiarĭ faţă cu 382 românĭ). In comitatul Braşovului lucrurile stau şi mai prost. Aicĭ statul a înfiinţat mulţime de şcóle de tot soiul, dér ce folos, căcĭ stau góle; Ungurii nu le pot ocupa, căcĭ numĕrul lor e prea mic, ér Românii şi Saşii nu vor sĕ-şĭ trimită copiiĭ la şcóle unguresci. In întreg comitatul şcólele poporale de stat au fost cercetate în anul şcolar trecut de 2311 elevĭ, intre carĭ abia 51 Românĭ şi 40 Saşĭ.

Făcênd aceste constatărĭ, „Pesti Hirl." esclamă: „Esperienţele nicĭ cât mai puţin îmbucurătóre ale celor trei decenii dovedesc, că *în privinţa limbei nu suntem capabilĭ de-a asimila*; esceptiune fac numai oraşele, dér şi acestea mai ales din causa elementului german inclinat spre asimilare". Pledéză decĭ pentru o radicală schimbare a politicei de maghiarisare de până acum în acel sens, ca atenţiunea sĕ se îndrepte in viitor asupra desvoltărei culturale şi economice a elementului maghiar, mai ales a celui din Sĕcuime şi din „Alföld"; şcólele de stat însĕ înfiinţate până acum printre Nemaghiarĭ sĕ se mănţină şi aşa góle, ca cel puţin sĕ nu li-se ia Nemaghiarilor ocasiunea, de a-şĭ puté cresce fiiĭ lor „în spirit unguresc şi în limba ungurésca". Fóia maghiară arată multă încredere, că acésta va şi fi direcţiunea, în care va lucra ministrul Wlassics în viitor.

Orĭ-care ar fi scopul, ce-l urmăresce fóia pestană cu acest debut al sĕu acum tocmai în ajunul alegerilor dietale, din constatările făcute de ea reese destul de lămurit, că Ungurii înşi-şĭ sunt conscii de fiascul politicei de maghiarisare cu forţa şi renunţarea lor la acéstă politică e numai o cestiune de timp.

Atêrnă totul în primul loc dela bărbăţia Românilor, carĭ cu cât vor desvolta o putere mai mare de resistenţă faţă cu uneltirile de maghiarisare cu atât vor sili mai curênd pe adversar sĕ capituleze. Ungurii trebue că sunt în inima lor de mult convinşĭ, că décă părinţii, moşii şi strămoşii lor n'au putut în decursul timpului sĕ ajungă la nimic cu politica de maghiarisare, cu atât mai puţin vor puté sĕ ajungă pigmeii de aḑĭ, pe carĭ curentul seculului de libertate şi lumină i-a găsit în barbarism şi întunerec.

Nicĭ nu este basată acéstă fatală politică de maghiarisare cu forţa pe vre-o sinceră convingere în isbênda ei. Ea a fost şi este un simplu mijloc de speculă ordinară în mâna tuturor şarlatanilor, carĭ vênéză după favorurĭ şi căpĕtuire.

Dér tocmai find-că numĕrul acestor şarlatanĭ este atât de mare, isbutind sĕ monopoliseze însu-şĭ patriotismul, cu greu credem, că o renunţare la politica de maghiarisare cu forţa ar fi posibil a se face aşa numai de-odată. Va trebui sĕ trécă încă timp până va succede a sili pe „patrioţĭ" sĕ renunţe la acest minunat mijloc de speculă, dér tocmai departe nu póte fi nicĭ acel timp. Resistenţa, ce-o vor întimpina maghiarisatorii din partea nóstră, îĭ va sili sĕ se deştepte cu atât mai iute, cât mai puternică va fi ea.

La tótă întêmplarea, în faţa apariţiunilor de descuragiare, ce au început a se ivi în tabĕra adversarilor noştri, noi numai încuragiaţĭ ne putem simţi.

Gladstone despre Austro-Ungaria şi Românĭ.

Corespondentul din Londra al ḑiarului „*Alkotmány*" a avut într'una din ḑilele trecute un interwiew cu marele bărbat de stat engles *Gladstone*, care cu acéstă ocasiune sĕ fi făcut următórele enunciaţiunĭ importante;

„De 46 de anĭ încóce (dela revoluţia din 1848) Ungaria s'a împĕcat cu Austria, ceea ce bine a făcut, dér naţionalitatea maghiară, spre nefericirea sa, a adoptat *tóte greşelile vechĭ ale Austriei.* „Divide et impera" lozinca de odinióră a Austriei, a devenit acum lozinca Ungariei nouĕ.

„Aicĭ apoi — ḑice corespondentul — *Gladstone a înşirat tóte plânsorile Românilor din Ungaria chiar aşa precum acelea se pot ceti în foile românescĭ.*

„N'a fost nicĭ o lipsă" — a ḑis Gladstone — „ca prin instiţiunea cu căsĕtoria civilă starea apăsĕtóre a naţionalităţilor sĕ se facă nesuportabilă; ca prin legile bisericescĭ guvernul maghiar sĕ confisce libertatea consciinţei. Precum am înţeles, guvernul maghiar a făcut asta în interesul ideei de stat maghiar. Greşită apucătură. Ideia de stat maghiar nu se póte îndrăgăstoşi prin forţă, nicĭ prin astfel de legĭ, carĭ sunt în contrast cu datinele, tradiţiunile şi cu sentimentele religióse ale poporului. Aceste legĭ bisericescĭ n'au făcut decât, că au provocat un odiu şi mai mare din partea naţionalităţilor faţă de ideea de stat. *Contractul pe care Austro-Ungaria l'a încheiat în Bucurescĭ cu Carol, regele României, are numai un caracter oficios, ér' poporul, la timpul sĕu, nu-l va ratifica.*

„Ungaria are o mare misiune în

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

Discurs festiv

rostit de d-l profesor **Aurel Ciortea** *la 29 Septemvre v. (11 Oct. n.) a. c. în sala gimnasiului român din Braşov, cu ocasiunea serbării S.-tei Sofii.*

(Fine.)

Precum o esperienţă propriă plătesce pe morala, ce o scoţĭ din ḑece fabule séu chiar pe păţăniile a ḑece ómenĭ, carĭ însu-ţĭ le-ai vĕḑut, aşa şi ajutorul dela sine în crescere te întăresce în independenţă şi constanţă mai mult decât tóte aforismele şi maximele învĕţate pe de rost.

Tótă crescerea dinafară trebue sĕ se strĕcure prin ţesĕtura individualităţii nóstre şi renăscêndu-se poveţele şi sfaturile în eul nostru, îmbrăcând prin însă-şĭ voinţa şi consciinţa nóstră trup în formă de fapte, ne vom alege cu folosul crescerei.

Acéstă renascere, aplicarea acésta a teoriei, prelucrarea idealului în fapte, în casurĭ concrete, e crescerea dela sine, fără care cea dintâiu nu numai că nu are nicĭ o valóre, dér e chiar stricăciósă. Ajutorul prea mult din afară în crescere, pe copil îl face încreḑut şi rĕsfăţat, pe şcolar dependent de carte, şi resultatul e un om nefericit, care, lăsat numai odată singur, în mijlocul unei acţiunĭ, îşĭ pierde tot rostul şi direcţiunea avută.

Cum e cu crescerea în casa părintéscă, tot aşa e şi cu învĕţătura în şcólă. Aicĭ învĕţăm a cunósce numai direcţiunea bună, în care putem sĕ ne desvoltăm; învĕţăm numai singur sciinţa, dér nu şi aplicarea ei, — şi folosul din sciinţă îl avem numai atuncĭ, când ceea ce am învĕţat am şi înţeles, şi ceea ce am înţeles scim pune şi în praxă.

Intre păreţii şcólei póte sĕ fiă acela cel mai bun şcolar, care e mai atent şi dă rĕspunsul cel mai bun, în şcóla vieţii însĕ trebue sĕ vréi ce sci şi sĕ sci ce vréi. Aicĭ sciinţa ni-e un scop, în viéţă însĕ un mijloc. Şi cel ce tot învaţă numai, fără de-a puté folosi cunoscinţele sale în viéţă ca mijloc, pentru un scop mai nou, decât numai a sci, acela e ca omul, care tot adună banĭ peste banĭ, fără de-a pune o para din ei în circulaţiă.

Cu cât vei învĕţa regulele din latină, încă nu vei traduce, nicĭ nu vei resolva o equaţiune numai cu cunoscinţă teoretică din matematică. Trebue sĕ vină ajutorul dela sine, trebue sĕ ne esercităm mult în punerea în praxă a regulelor învĕţate, şi mai pre sus de tóte trebue sĕ vréi a te esercita. Cel ce numai primesce în sine materialul vast al sciinţelor, neputêndu-l preface în adevĕrata sa proprietate, prin aplicarea lui în viéţă, acela e ca un fonograf, şi după o mulţime de anĭ petrecuţĭ pe băncile şcólei, se va treḑi cu multă sciinţă fără cunoscinţă.

Când cetescĭ, atuncĭ cugetă un altul în locul tĕu, şi cel ce cetesce prea mult se va desvĕţa de-a se cugeta dela sine, îşĭ va pierde independenţa judecăţii sale proprii, ca şi cel ce călăresce prea mult şi se desvaţă de-a umbla pe picióre.

Când port eu mâna şcolarului cu cerusa pe hârtiă, încă nu învaţă a scrie, şi nu erorile corese de mine, ci cele corese de el însu-şĭ vor fi întru adevĕr corese, căcĭ *cel ce se póte corege pe sine, e şi stăpân peste sórtea sa.* Când ne dedăm a fi îndreptaţĭ tot de altul, nu numai că ne pierdem direcţiunea nóstră propriă, dér nicĭ nu o sĕ ne mai putem face direcţiune.

Noi nu dăm cartea în mâna şcolarului, ca sĕ cugete aceea în locul lui, ci pentru ca sĕ-i escităm facultatea de a-se cugeta el însu-şĭ.

Şcóla nu doresce sĕ facă pe şcolar supus sciinţei, ci tocmai stăpân peste ce a învĕţat, şi numai cel ce e stăpân peste sine şi cunoscinţele sale, póte sĕ-şĭ vină lu-işĭ întru ajutor, precum érăşĭ numai acela se póte ajuta pe sine, cine e şi domn peste ale sale.

Noi nu vrem sĕ dăm teorii în schimb pentru independenţa individuală, ci vrem sĕ dăm o armă în mâna fiesce-căruia, cu care el însu-şĭ sĕ-şĭ elupte, eventual sĕ-şĭ potenţeze, libertatea scumpă în toţĭ paşii, faptele şi cugetele sale din viéţă.

Noi nu dăm talantul în mâna şcolarului ca sĕ-l pună sub obroc, ci sĕ-şĭ pótă câştiga cu el şi mai mulţĭ.

Orient, dér partidul actual guvernamental şi guvernul sĕu o înţeleg rĕu.

„Misiunea naţionalităţii maghiare ar fi ca sĕ unéscă bisericile ortodoose şi catolice prin astfel de mijlóce, carĭ servesc spre binele moralităţii şi spre scutirea libertăţii consciinţei. In loc de a face asta, Austro-Ungaria viséză despre anectărĭ de ţĕrĭ, *gata fiind de a înghiţi Macedonia*, până când Rusia poftesce a pune mâna pe Constantinopole.

„*Dér fiind-că Rusia nu este încă gata cu liniile sale ferate*, ea voesce de-ocamdată a susţinê „status quo", ca mai târḑiu apoi sĕ pótă tuna asupra Austro-Ungariei.

„Austro-Ungaria a întrat în cursă, făcênd cu Rusia învoiala pentru susţinerea „status quo" în peninsula balcanică. Astfel apoi Sultanul póte cicăli după plac şi a ucide în grămadă prin ostaşii sĕi armenĭ. Sultanului nu-i pasă mult de notele puterilor marĭ şi de intervenţia Europei, fiind-că învoiala ruso-austro-ungară îi asiguréză „status quo" şi faptul, că póte rĕmânê ca ucigĕtor nepedepsit al creştinilor.

„După mine *Ungaria lucră de tot contrar intereselor sale*, când ea părtinesce şi primesce politica cu „status quo".

„*Resbelul între Rusia şi Austro-Ungaria este numai o cestiune de timp, şi orĭ ce ar face aḑĭ Austro-Ungaria, Rusia în acest moment totuşĭ nu ar începe resbelul, din simpla causă, că până când liniile sale ferate nu sunt terminate, până atuncĭ Rusia nu se află în posiţia de a risca un resbel europen.*

„Acest restimp Ungaria l'ar putê folosi spre a-şĭ câştiga simpatiile popórelor creştine din Orient, sărindu-le întru ajutor spre eliberarea lor. Insĕ ea ce face? *Provócă lupta culturală în casa sa.*

„După mine asta *este o politică pe cât de greşită pe atât de imorală*".

Ce vré Banffy?

Cu întrebarea acésta se ocupă „Magyarország" în numĕrul sĕu mai nou, publicând la loc de frunte un articul hazliu şi caracteristic, din care reproducem următórele:

Dela născocirea instituţiunei parlamentare şi până aḑĭ încă nicĭ-odată şi nicăirĭ n'a esistat un ministru-preşedinte, care sĕ nu fi avut program. Fiă-care din ei a sciut, ce aré de gând sĕ facă cu ţéra, şi intenţiunea acésta fiă-care şi-a comunicat'o alegĕtorilor sĕi. Pentru de a-şĭ putê câştiga cineva majoritatea, acesta este un mijloc atât de elementar, precum este hrana şi somnul pentru susţinerea vieţei.

Despre d-l Banffy însĕ noi nu scim ce voesce. Omul acesta n'are raţiunea de a fi. Privim la el şi-l vedem, dér nu scim ce vedem. Aderenţii sĕi se sporesc ca şórecii de câmp. Óre pentru ce? — Pentru că are în mână putere mare, dispune de putere armată, de funcţionarĭ şi de banĭ....

O ciurdă de vite nu póte fi tractată mai altfel, de cum tractéză acest *semi-doct* cu naţiunea. Inainte de asta Lónyay, Wenckheim, Tisza, Szapary, au ţinut cel puţin sémă de aparenţă. Cercul îşĭ alegea candidatul sĕu; candidatul întra în înţelegere cu comitetul esecutiv. Când era în situaţiune strîmtorată de aicĭ îşĭ primea sprijinul „moral". Fişpanul încă întra în înţelegere cu comitetul. Bărbaţii de încredere ai cercului încă recurgeau la comitet.

Acum este altfel. D-l Banffy s'a desbrăcat în pielea gólă. Moravurile politice încă le-a desbrăcat din crescet până'n tălpĭ. Nu mai e de lipsă nicĭ cearşaf, nicĭ paravan. Lucrul îl sĕvêrşesc goi, cum i-a născut mama lor. Palatul ministrului-preşedinte, unde a locuit şi contele Andrassy, a devenit un biurou poliţienesc plin de fum şi ticălos. Aicĭ fac, aicĭ cumpără candidaţii, carĭ cu o obrăsnicià nemărginită se presentă într'unul séu altul din cercurile destinate pentru sacrificiu şi grăesc astfel: sunt candidat. Nimenea nu-l cunósce, cu tóte acestea e candidat. Mai înainte nimenea nu l'a vĕḑut, cu tóte acestea e candidat. Nimenea nu i-a auḑit de nume, el totuşĭ e candidat. Nimenea nu l'a candidat, cu tóte acestea e candidat.

Daţi-i încredere, învestiţi-l cu cel mai mare drept, daţi-i mandat de-a hotărî asupra marelor probleme ale vieţei, onórei, bunăstărei şi viitorului! Ce are a face, că nu i-aţĭ auḑit nicĭ măcar de nume? Incredeţi-vĕ în el. Căcĭ dóră nu se riscéză altceva, decât patria. Pe asta atacaţi-o şi voi. Căpătaţĭ ḑece, două-ḑecĭ, trei-ḑecĭ florenĭ. Nicĭ Christos n'a fost cu mult mai scump. Pentru ce dér sĕ nu vĕ vindeţĭ patria?...

Sĕ sciţĭ, că în patria acésta o singură fiinţă vieţuitóre este, care are interes de a se urca cvota. Mai mult de una nu este. Acésta una se numesce Banffy Dezsö. Pentru acest om, esclusiv numai pentru acesta, sĕrăcesce ţéra cu 50—60 milióne. Blăstĕm asupra unor astfel de voturĭ!

Pentru Banffy!? Cine este el? Ce a învĕţat? Ce scie? Ce vré? Étă-l, nu rĕspunde. Sĕ-i dăm pace. Dóră el însu-şĭ nu este în clar cu ceea ce este. Despre drept, despre dreptate, despre constituţiă, despre puritatea instituţiunilor, despre puterea obligătóre a legilor, — el nicĭ ideă n'are. Fatalitatea i-a pus bâta în mână; el prin urmare dă. I-a dat putere, prin urmare poruncesce. L'a învestit cu rang, cu titule, prin urmare pufăe. A-şĭ împlini chiămarea este incapabil; a ocroti libertatea patriei nu póte; a păzi bunurile ţerei nu scie. Astfel este acest ministru-preşedinte mărăcinos, căruia voi vĕ supuneţĭ. Ce ruşine!

Şi totuşĭ vĕ supuneţĭ. Astfel se mână oile la têrg, vitele la păşune. Tocmai aşa. Acele vite au córne, au óse, au putere şi totuşĭ îşĭ plécă cu tristeţă capul faţă cu un om ca vai de el, ce le mână dindĕrĕt. Póte-se óre sĕ fiă un lucru mai prost decât acesta? — Se póte: *sunt alegerile unguresci.*

Pregătirile Rusiei.

Până când Ţarul îşĭ face visitele sale de curtoasiă pe la capetele încoronate ale statelor mai de frunte europene, pressa europénă nu încétă de-a vorbi despre pregătirĭ fórte serióse, pe carĭ Rusia le face atât pe uscat cât şi pe mare. Astăḑĭ „*Budapesti Hirlap*" aduce următórele scirĭ sensaţionale, pe carĭ ḑice că le primesce dela raportorii sĕi politicĭ:

In sĕptĕmâna acésta Rusia va întreprinde paşii cei mai energicĭ la Constantinopol, pretinḑênd dela Turcia, că făr' de nicĭ o amênare sĕ se introducă *reformele* propuse de puterĭ, căcĭ la cas contrar în potriva Turciei se va porni *luptă vamală şi comercială şi porturile sale din Smirna, Salonic şi marea négră vor fi blocate.* Décă s'ar începe din nou în Constantinopol *măcelăririle creştinilor, atuncĭ o armată şi o flotă combinată va întra în capitala Turciei*, ér Egiptul va fi neutralisat.

Din Odessa i-se depeşéză ḑiarului „*Wiener Allgemeine Zeitung*", că ministrul de resbel rusesc transpórtă trupe din Basarabia şi de lângă Prut *spre hotarele României*, şi mai multe detaşamente au fost transportate din Kiew spre Odessa. La porturile de mare rusescĭ sĕ lucră ḑiua-nóptea. Domnesce credinţa generală, că Rusia *nu se încrede în Anglia*, şi pregătirile le face de téma unei loviturĭ neaşteptate din partea Englesilor.

SCIRILE ḐILEI.

— 2 (14) Octomvre.

Adunarea electorală română. „Tribunei" i-se scrie din Alba-Iulia cu data de Dumineca, 11 Octomvre n.: D-l protopop Nic. Ivan a convocat pe astăḑĭ adunarea alegĕtorilor românĭ din cercul electoral al Albei-Iulia, la care au participat aprópe toţĭ alegĕtorii. După deschiderea adunării, li-s'au descrisa legĕtorilor în câte-va cuvinte bine potrivite scopul acestei adunărĭ, şi li-s'au arĕtat ce ţinută trebue sĕ aibă toţĭ alegĕtorii românĭ faţă de alegerĭ, care nu póte fi alta, decât absoluta pasivitate.

Alegĕtorii au declarat cu toţii, că nu vor merge la alegerĭ, şi cu votul lor nu vor onora pe nicĭ unul dintre candidaţii partidelor streine. Adunarea a decurs în ordine bună, şi în faţa organelor oficióse.

—o—

Studenţĭ nemaghiarĭ în colegiul din Dobriţin. Foile unguresci comunică cu multă bucuriă scirea, că numĕrul studenţilor nemaghiarĭ la academia de drepturĭ din Dobriţin este în crescere. Anul trecut erau inscrişĭ 29 juriştĭ nemaghiarĭ; dintre aceştia 18 Şvabĭ şi Saşĭ, 5 Sêrbĭ, *4 Românĭ* şi 2 Slovacĭ. Anul acesta s'au mai inscris încă 12 studenţĭ nemaghiarĭ, anume: *8 Românĭ*, 2 Sêrbĭ şi 2 Şvabĭ. Românii sunt mai ales din comitatul Bistriţa-Năsĕud, Braşov, de pe Têrnave şi din comit. Hunedórei. Şoviniştii cred, că toţĭ aceştia merg la Dobriţin de dragul maghiarisărei, şi ca dovadă aduc faptul, că doi dintre studenţii sêrbĭ s'au şi renegat cu desĕvîrşire, declarându-se pe sine ca Maghiarĭ. — Cum-că la Dobriţin se lucréză cu multă rêvnă pentru maghiarisarea tinerimei nóstre, asta o scim cu toţii. Adevĕrat, că dintre tinerii românĭ, carĭ au studiat până acum la academia de drept de-acolo, nu scim sĕ se fi maghiarisat vre-unul; fapt este însĕ, că din punct de vedere naţional ei se găsesc într'o situaţiune fórte tristă şi nu au nicĭ măcar vre-un ḑiar naţional, necum un cabinet de lectură, orĭ vr-o societate culturală română. Décă este adevĕr, că numĕrul studenţilor românĭ dela acea academiă este în crescere, ar trebui sĕ se ia din partea Românilor mĕsurĭ pentru de-a veni tinerilor noştri în ajutor, punêndu-le la disposiţiă mijlócele necesare pentru a se putê cultiva, cel puţin pe cale privată şi în limba română.

—o—

Resultatul viitórelor alegerĭ. După „Pol. Corr.", ministrul-preşedinte Banffy a proiectat resultatul viitórelor alegerĭ în următorul mod: De partida „independentă" 50 deputaţĭ; de partida „naţională" 30; de partida „poporală" 20; de-ai *naţionalităţilor* 10. Total 115. Restul în numĕr de vre-o 336 ar fi de ai partidei liberale.

—o—

A. S. R. principele Ferdinand al României însoţit de contele Lalaing, ministrul plenipotenţiar al Belgiei, de d-nii dr. Calinderu şi I. Ghica, au sosit Sâmbătă la órele 1 la Câmpu-Lung. Gara era fórte frumos împodobită şi un mare numĕr de persóne aşteptau pe principele Ferdinand. Alteţa Sa şi suita au pornit dela gară, cu trăsurile, la Bughea, unde au sosit la órele 2 şi 40 de minute. Alteţa Sa şi suita au petrecut nóptea în corturĭ şi erĭ, Dumineca, principele Ferdinand a împuşcat un urs. Alaltăerĭ séra principele Ferdinand împreună cu toţĭ cei care l-au însoţit s'au întors în capitală.

—o—

Suita M. S. Regelui Alexandru al Serbiei, care sosesce la 18 Octomvre în Bucurescĭ, se va compune din: Colonelul Solarevicĭ, primul ajutant, maiorul Raşicĭ, mareşalul curţei, maiorul Neşicĭ, al doilea ajutant, căpitanul Mişcovicĭ, oficer de ordonanţă, Dr. Iovanovicĭ, medicul curţei şi Dr. Milicevicĭ, secretarul Regelui.

—o—

Din camera austriacă. Alaltăerĭ camera austriacă a votat legea asupra recruţilor pe 1897. Intr'un discurs mai lung ministrul apărării naţionale, contele Welsersheimb, a declarat că un stat ca Austro-Ungaria, care trăesce liniştit pentru sine-însuşĭ, împingênd înarmările sale mai

---

Se ḑice, că te învaţă nĕcasul ce sĕ facĭ! Şi nĕcasul însĕ numai pe omul harnic de a-l învinge pe acela, îl învaţă, ér cel slab de ânger rĕmâne cu el în grumazĭ.

Şcóla nu póte prevedé atât de mult diferitele şi combinatele posiţii de perplesitate şi nĕcaz, în câte ajunge fiesce-care om în viéţa sa, şi aşa nicĭ nu póte sĕ dea în degetul fiă-cărui şcolar câte un inel fermecat, precum aveau năsdravenii din poveştĭ, ca sĕ se scape cu el de orĭ-ce pericol; ci ea presupune atâta curaj, tăriă şi voinţă în fiesce-care, că provĕḑut odată cu cunoscinţele elementare şi generale, sĕ va sci afla în faţa multor atacurĭ, ce-l vor surprinde în decursul unei vieţĭ.

In şcólă nu învĕţăm pe paguba nóstră, nicĭ pe paguba altuia, dér în şcóla vieţei va trebui sĕ înveţe multe din esperienţele triste proprii acela, care lucrurilor învĕţate până atuncĭ nu le póte da nicĭ gură, nicĭ mânĭ, carĭ sĕ-l ajute pe el la vreme de nĕcaz.

Pentru aceea aşteptăm şi pretindem noi dela şcolarĭ, ca sĕ-şĭ dea ei mai întâiŭ ajutor prin voinţa tare şi constantă de-a învĕţa, pentru ca sĕ avem şi noi unde şi cui ajuta.

Numai de ast-fel de şcolarĭ, carĭ au învĕţat pentru-că au voit sĕ înveţe, cu o consciinţă dréptă şi plină de necesitatea sciinţei, ne póte mulţămi şi neamul nostru, că li-am dat ajutor, şi numai dela aceia putem spera şi noi, că ajutându-se pe sine, vor promova şi interesele marĭ şi sfinte ale neamului românesc.

Cine învaţă în şcólă de silă, acela va lucra şi în viéţa întrégă de silă, aceluia traiul e o greutate, şi pentru el şi pentru neamul lui.

Tot ceea-ce am pretins dela individ, se referă în general şi la complexul indiviḑilor, la un popor, căcĭ valórea lui e egală cu suma valórei indiviḑilor, din carĭ e compus.

Numai acel popor mai póte avé speranţă de viéţă, ai cărui fii, în special fiă-care, are energia de-a se smulge din trândăvia şi ticăloşia sufletului sĕu slugarnic.

Puţin numĕră, cum e stăpânit un popor dinafară, căcĭ tot depinde dela împrejurarea, cum se stăpânesce el pe sine. Nu e adevĕratul sclav acela, care e stăpânit de un despot, făr' acela, care e robul patimilor şi pĕcatelor negre ale sale, sub carĭ se stinge orĭ şi ce flacără a culturei şi sciinţei.

Nu e nicĭ poporul acela cel mai nefericit, care în jocul rĕsfĕţat al sorţii a ajuns încătuşat în legĭ şi constituţiunĭ de spirit contrar tendenţelor sale culturale, ci acela, ai cărui fii nu mai reoglindéză în sufletul lor espresiunea caracterului neamului lor, în ale căror inimĭ nu mai schintéză nicĭ o viéţă de voinţă şi putere.

Un astfel de popor, decăḑut şi scăpătat, nu se mai póte ridica prin o simplă schimbare a formelor esterióre şi neesenţiale, ci numai prin o adâncă reformă în viéţa morală şi intelectuală a indiviḑilor, — reformă emanată din propria voinţă şi din propria consciinţă.

Diferitele forme de constituţiunĭ pot sĕ apere averea, viéţa şi libertatea popórelor, dér nicĭ o lege, fiă aceea cât de severă, nu va face nicĭ-odată din trândăviă diliginţă şi din nepăsare precauţiune, căcĭ valórea ei e negativă şi moralitatea numai din eul indiviḑilor póte isvorî.

Inimă, sânge şi atmosferă curată, voinţă şi energiă de semiḑei, ajutorul ultim şi cel mai scump, ajutorul de sine îl reclamă dela fii sĕi, orĭ şi care popor, care voesce sĕ-şĭ ridice esistenţa sa pe basele sigure ale sciinţei şi moralităţii.

Putere de viéţă şi voinţă, energiă şi abnegaţiune a pretins în taină şi neamul nostru dela acei marĭ bărbaţĭ ai lui, prin al căror ajutor de sine s'a ridicat acest focular al sciinţei şi culturei naţionale, acest sanctuar al isvorului de viéţă şi lumină, — acéstă sfântă şcólă.

Inalţe bărbăţia lor şi sufletele nóstre. Incălḑéscă iubirea lor de neam şi inimile nóstre şi lumineze faptele lor şi minţile nóstre, ca sĕ ne întărim şi noi în drépta credinţă, că numai în ajutorul de sine individual putem căuta asiguranţa vieţii naţionale şi morale a unui popor.

puţin de cât cele l'alte puterĭ militare, nu póte sĕ începă sĕ desarmeze, cât timp cele l'alte state îşĭ continuă înarmările; e cu nepotinţă de a rĕmânea înapoi. Printre resoluţiunile adoptate de Cameră este una care învită guvernul sĕ între în raporturĭ cu cele-l'alte puterĭ în vederea înfiinţărei de abitragii internaţionale.

—o—

Inaugurarea monumentului lui Dante. Dumineca trecută s'a sĕvêrşit în Trient serbarea inaugurărei monumentului lui Dante, ilustrul poet italian si creatorul „Comediei divine“. Preşedintele comitetului arangiator ţinu o vorbire festivă, în care accentuă însemnătatea naţională a serbărei.

Vocea calumniatorului.

In numĕrul de Lunĭ, 28 Septemvre c. al diarului antisemit „*Deutsches Volksblatt*“ din Viena aflăm publicat în foiţă un articul întitulat: „*Land und Leute am Eisernen Thor*“, al cărui autor este un anumit Carl Theodor Machert. Nu scim întru cât domnul acesta şi-a luat ostenélă, ca sĕ studieze pe Românĭ şi viéţa lor socială, séu dóră numai pe base de informaţiunĭ false a scris sus amintitul articol; destul că articolul conţine calumniile cele mai josnice şi mai necualificabile la adresa nóstră, a Românilor.

Décă murdării de natura acésta ar fi apărut în vr'un organ maghiar séu jidan, séu chiar şi într'un organ străin inspirat de duşmanii noştri, atuncĭ nicĭ că le-am fi băgat în sémă. Dér când se aruncă asupra nóstră tină dintr'o parte, de unde mai puţin aşteptam; când poporul român — al căruĭ avênt estra-odinar în tóte direcţiunile au fost siliţĭ sĕ-l recunóscă în timpul din urmă chiar şi contrarii noştri — e calumniat în colónele acelui diar, despre care se scie, că e inspirat de Lueger, şi care tot-déuna a voit sĕ dea dovedĭ, că simpatiséză cu naţionalităţile din Ungaria, şi de multe-orĭ a luat în apĕrare causa Românilor asupriţĭ, nu putem tăcé şi nu putem trece cu vederea casul acesta unic în feliul sĕu.

E posibil, că datele false şi perverse cu privire la Românĭ s'au strecurat necontrolate în colónele numitului diar, şi atuncĭ cu atât mai mult suntem datorĭ a aduce faptul acesta la cunoscinţa nu numai a publicului cetitor, ci şi la cunoscinţa conducerei acelui diar.

Étă din cuvênt în cuvênt invectivele la adresa Românilor:

Că Valahii nu sunt în Banat rassa dominantă, ci rassa asuprită, reese din inferioritatea lor. E drept, că pe dinafară, abstrăgênd dela o lipsă neplăcută de curăţeniă, nu le stă chiar rĕu. Au o construcţiă de trup puternică, faţa lor cu trăsurĭ romane e energică. Figurĭ mutilate arare-orĭ vedĭ. Intre femei de multe-orĭ observĭ aparinţe frumóse. Dér aplecarea mare spre beţiă, cu tótă originea sa pretinsă romană, nu-l face pe Valah purtător de cultură. Nu le lipsesce o evlaviă aparentă. O „Descriere curiósă a Valahiei“ din secul al XVII, care astădĭ se află rar, şi care ne-a ajuns în mânĭ povestesce, că ei ţineău fórte strict postul şi apoi mirosau rĕu a usturoiŭ, pe care îl mâncau. Tot aceeaşĭ „descriere“ spune, că Valahii îşĭ onorau morţii prin aceea, că le puneau mâncărĭ lângă morment, carĭ mâncărĭ apoi erau consumate, în numele celor morţĭ şi a sufletelor lor sermane, de cătră popĭ.

Ca la multe popóre aflătóre pe o treptă inferióră, astfel şi la ţĕranii valahĭ, femeia e puţin stimată. Bărbatul e leneş, femeia trebue sĕ se îngrijéscă de casă şi economiă, şi pentru-că contribue mai mult la susţinerea familiei, nu e permis sĕ şédă cu el la masă. Deja în prima nópte după nuntă tinĕrul soţ trebue sĕ-i ţină soţiei sale o vorbire, în care are de-a o instrua asupra dependenţei depline a femeii dela bărbat. Aci ar afla femeile nóstre învĕţate un câmp de muncă mănos, asupra căruia am atrage atenţiunea lor. Că şi în timpul de mai nainte femeia nu era chiar respectată, apare din istorisirea unei peţirĭ în amintita descriere curiósă: Décă un Valah se amoriséză de o virgină, el îi răpesce tatălui fata, şi numai după câte-va dile se hotăresce nunta. Décă însĕ logodnica răpită cu timpul nu-i place, séu nu-i convine logodnicului, el o trimite érăşĭ îndĕrĕpt la tatăl sĕu.

O posiţiă cu mult mai respectată ocupă femeia la Sêrbĭ.

Aci calumniatorul vorbesce despre însuşirile „eminente“ sociale şi familiare ale Sêrbilor, făcênd la fine următórele observărĭ:

Décă adaugem la aceste însurşirĭ bune încă şi o ospitalitate estra-ordinară, atuncĭ trebue sĕ recunóscem, că în tot casul Sêrbii sunt superiorĭ Valahilor. Ce e drept religiositatea lor, ca şi la Valahĭ, este mai mult esterióră şi îndreptată asupra observării formalităţilor. Cu Valahii au mai departe comun şi o óre-care aplecare spre gustarea beuturilor tarĭ alcoolice cu tóte că ei prin acésta nu devin, ca Valahii, leneşĭ şi indolenţĭ.

Guvernul ca agitator.

„*Alkotmány*“ aduce un cas fórte caracteristic pentru de a dovedi cum scie sĕ lucreze guvernul pentru „cultivarea păciĭ între naţionalităţĭ“. Se provócă anume la comitatul Trencin, unde spune, că guvernul a mobilisat întreg aparatul funcţionarilor cu scop de a declara ca panslaviştĭ pe toţĭ acei locuitorĭ slovacĭ, carĭ nu se supun necondiţionat principiilor „liberale“ ale guvernului.

In comitatul Trencin, dice fóia ungurésca, fiă-care om, care nu e „liberal“, e declarat ca panslavist, chiar şi în casul, décă nu scie nicĭ o iotă slovăcéscă. A-ţi da o părere despre popor, este panslavism; a merge la biserică şi a asculta o predică, este panslavism. Cei mai cinstiţĭ cetăţenĭ, advocaţĭ, proprietarĭ, comercianţĭ sunt espuşĭ celor mai josnice bănuelĭ, despre carĭ se scie, că nu-şĭ pléca genunchii înaintea lui Banffy. Preoţii sunt taxaţĭ în public ca trădătorĭ de patriă etc.

Étă, cu astfel de arme luptă liberalismul în interesul păcii dintre naţionalităţĭ! Acésta e patria liberalismului! esclamă fóia maghiară.

Gendarmul „vătĕmat“.

Clujiu, 13 Octomvre n. 1896.

In vara anului 1894, după procesul Memorandului, pe comptabilul şi învĕţătorul *Nicolae Trimbiţoniu* din Grădişte, gendarmul Madarasi János, fără nicĭ o vină îl escortă la Deva, îl maltractă în casarma gendarmilor până ce în fine înaintea tribunalului constatându-se, că nu e „agitator“ şi „rĕsvrătitor“, scăpă cu mare năcaz, dér cum ajunse acasă, scrise o corespondenţă la „Tribuna“ în Sibiiu şi descrise aceste lucrurĭ tóte aşa, pe cum s'au întêmplat.

Gendarmul însĕ îl pîrî pentru „calumniare“ şi „vĕtĕmare de *onóre*“ (*!!*), ér pertractarea înaintea juriului de pressă s'a ţinut astădĭ sub presidenţia baronului Szentkereszthy la 10 a. m.

N. Dordea, redactorul resp. al „Tribunei“ însĕ, fiind citat, nu s'a presentat la pertractare.

Apĕrătorul d-lui Trimbiţoniu, advocatul tinĕr şi zelos d-l *Dr. S. Morariu*, îndată la început a cerut dela tribunal sĕ se constate prescripţiunea, tribunalul însĕ acestei cererĭ n'a dat loc.

Dr. S. *Morariu* cere a se amâna pertractarea din oficiu, deórece doi martorĭ ai acusatului ar fi încă a se cita. Escepţiunilor ridicate din partea d-lui advocat tribunalul n'a dat loc, ér acusatul a insinuat nulitate.

După vorbirile procurorului şi ale d-lui apĕrător, juriul, după o consultare scurtă, a adus verdict afirmativ şi cu *9 voturĭ contra trei a declarat de vinovat pe acusat* în delictul „vătĕmării de onóre“ (nu însĕ şi pentru calumniare).

Tribunalul şi-a enunciat judecata la 1 óră, în înţelesul căreia *D-l N. Trimbiţoniu e judecat la 60 fl. pedépsă în banĭ şi 31 fl. spese procesuale.*

Aleco.

Mórtea generalului Trochu.

Diarele francese aduc scirea, că în 7 c. a răposat în Tours generalul *Louis Jules Trochu*, care la 1871 a fost comandant al Parisului. Inmormântarea decedatului general frances s'a făcut în tăcere şi în modul cel mai simplu.

*

Trochu s'a născut în 12 Maiŭ 1815 la Palais, aprópe de Belle-Isle-en-Mer, în departamentul Morbihan. La 1835 întră în şcóla militară specială din Paris, din care eşi la 1838 ca locotenent, şi fù trimis la şcóla de Stat-major. La 1841 îşĭ începu serviciul activ în Africa; fù numit adjutant al generalului Lamoricière, luă parte la campania contra Kabylilor (1845/46) şi trecu apoi ca adjutant al mareşalului Bugeaud, la care rĕmase până la mórtea acestuia.

Mareşalul Saint-Arnaud îl alese ca adjutant personal la isbucnirea rĕsboiului oriental din 1854. In aceeaşĭ calitate a servit pe mareşalul Canrobert până ce fù avansat la rangul de general de brigadă. Trochu căpĕtă brigada întâiu din corpul I de armată, în fruntea căreia s'a destins, la 8 Septemvre 1855, la asaltul asupra fortăreţei Malacow.

La isbucnirea rĕsboiului italian din 1859, Trochu fù numit comandant al brigadei I din corpul III de armată. La 4 Maiŭ fù înaintat la gradul de general de divizie. După încheerea păcii el lucră în ministerul de rĕsboiŭ, până veniră acele fapte carĭ i-au făcut numele neuitat.

Inainte de isbucnirea rĕsboiului din 1870, generalul Trochu comanda divizia XII teritorială din Toulouse. După primele înfrângerĭ, Napoleon îl numi (17 August) guvernator al Parisului. După capitularea Sedanului, Trochu luă, la 4 Septemvre, frânele guvernului apĕrării naţionale şi comanda superióră peste tóte puterile militare menite sĕ apere Parisul. El făcù mult dér nu putù scăpa capitala. La 20 Ianuarie 1871 el predete comanda în mânile generalului Vinoy, dér rĕmase preşedinte al guvernului.

La 1873 Trochu s'a retras din armată şi s'a domiciliat în departamentul sĕu natal.

Teatru german. Mâne Joi se va da opereta „*Der Vogelhändler*“ în 3 acte de Carol Zeller.

NECROLOG. **Vasiliu Suciu**, fost paroch gr. cat. în Aghireş, a rĕposat în casa părinţilor sĕi din Cergăul mic la 12 Oct. n. în al 28-lea an al vieţei şi al 4-lea al căsĕtoriei. — Fiă-i ţĕrĕna uşóră!..

ULTIME SCIRĬ.

Bucurescĭ, 13 Octomvre. AA. LL. RR. Principele *Leopold* şi Principesa *Ghisela* de Bavaria vor sosi Joi la Sinaia şi vor fi primite la gara Predeal de MM. LL. Regele şi Regina României.

Odessa, 13 Octomvre. Vaporul rusesc „*Senavni*“ a primit ordinul sĕ plece, însoţit de câţĭ-va torpilorĭ, spre marea mediterană, unde va avé sĕ se alăture la escadra rusésca.

DIVERSE.

Fracul Ţarului. Din Petersburg se scriu următórele despre fracul, care l'a purtat Ţarul cu ocasiunea visitei sale în Paris. Ţarul Nicolae II este mare contrar al costumului civil şi el a fost vesel când a putut scăpa de costumul sĕu de marinar, pe când era copil, şi a putut îmbrăca uniforma militară. Ţarul are o garderobă fórte bogată, aşa că pentru fiă-care regiment rusesc are cel puţin un costum de colonel, ér când a fost sĕ plece la Paris — nu avea frac. In program stetea, că Ţarul la serbările din Paris sĕ apară în frac, decĭ fù silit sĕ-şĭ procure unul. Un adjutant împărtăşi croitorului de curte porunca împĕratului. — „Cred, că d-ta scii pregăti un frac, după moda cea mai nouĕ de Paris?“ — „Se înţelege, că sciu, dér pentru ce vĕ trebue...?“ — „Majestăţii Sale îĭ trebue“. — „Hm! modă de Paris, fasonul cel mai nou, împĕratului îĭ trebue... sigur... bine bine.“ Croitorul de curte călĕtori la Paris pentru de a studia fasonul cel mai nou al fracurilor. Fracul a fost trimis Ţarului la timpul statorit şi tot odată şi cât costă. După socotéla făcută de croitor, fracul se dice că costă: 2 metri stofă à 25 ruble = 50 ruble; căptuşală de mătase = 35 ruble; nasturĭ, aţă şi mĕtasă pentru găurile nasturilor etc. = 15 ruble; fasonul = 100 ruble; călĕtoria la Paris = 400 ruble; trei dile întreţinere în Paris=100 ruble. Total = 700 ruble.

Logodnă pe bină. Astfel de lucrurĭ, se înţelege numai în America se întêmplă. Un diar din New-York scrie, că o societate de actorĭ ambulanţĭ dând mai multe representaţii teatrale, într'o séră doi membri din societate îşĭ ţinură pe bină logodna La acest act interesant a fost de faţă un public imens. In decursul logodnei, care s'a făcut pe bină în tótă regula, musica a cântat o piesă americană, apoi amĕsurat datinei de acolo, s'au împărţit colacii de nuntă. Publicul aplauda însufleţit şi în onórea nouei părechĭ, se dete un prând festiv, care a ţinut tótă nóptea până cătră diminéţă, când s'a finit cu o bătaiă strajnică, la care întréga societate şi întreg publicul au luat parte activă.

Literatură.

In Tipo-litografia N. D. Miloşescu din Têrgu-Jiu a apărut: „**Mănăstirea Tismana**“, de *Alexandru Stefulescu*, cu un mare numĕr de clişeurĭ şi ilustraţiunĭ istorice escelent esecutate. Valórea acestui op, elegant esecutat, reiese din însu-şĭ titlul cărţii. Autorul înfăţişéză după documente şi inscripţiunĭ mănăstirea Tismana nepreţuitul monument istoric din judeţul Gorj, cea mai vechiă între mănăstirile esistente adĭ în România, întemeiată cu 520 anĭ înainte de Radu-Negru-Basarabă. Scurt dis: opul d-lui Ştefulescu presentă cel mai mare interes atât din punct de vedere istoric, cât şi artistic. Un esemplar costă 4 lei.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor responsabil **Gregoriu Maior**

Cursul la bursa din Viena.

Din 12 Octomvre 1896.

Renta ung. de aur 4%	121.60
Renta de coróne ung. 4% . . .	99.15
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½% .	122.75
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	101.—
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	121. –
Bonurĭ rurale ungare 4% . . .	96.35
Bonurĭ rurale croate-slavone. . .	97.30
Imprum. ung. cu premii	155.50
Losurĭ pentru reg. Tisei și Segedin.	137.50
Renta de hârtie austr.	101.15
Renta de argint austr.	101.35
Renta de aur austr.	122.45
Losurĭ din 1860.	144 25
Acții de ale Băncei austro-ungară.	932.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	397.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	363.50
Napoleondorĭ.	9 54
Mărcĭ imperiale germane . . .	58.85
London vista	119.90
Paris vista	47.62½
Rente de coróne austr. 4%. . .	101.20
Note italiene.	44.45

Cursul pieței Brașov.

Din 14 Octomvre 1896.

Bancnote rom.	Cump.	9.48	Vênd.	9.51
Argint român.	Cump.	9.45	Vênd.	9.48
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.50	Vênd.	9.53
Galbenĭ	Cump.	5.60	Vênd.	5.65
Ruble rusescĭ	Cump.	126.—	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	—.—	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	—.—	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.75	Vênd.	101.75

PUBLICAȚIUNE

pentru Garnisóna militară din Brașov sunt a se lifera Victualii de menage pe durata unui an, cu începerea **dela I-a Ianuarie până la 31 Decembre 1897,** și anume:

Grupa Nr. 1:

1) Carne de bou, porc, vițel și oiŭ;

2) Untură, slănină;

3) Făină Nr. 3 și Nr. 7 (tipurĭ de Budapesta);

Grupa Nr. 2:

4) Zarzavaturĭ, verdețurĭ, deresurĭ etc.;

5) Jimble (franḑele) și sfărîmăturĭ de jimble;

6) Oțet; și

7) Zahăr.

Pentru articoliĭ însemnațĭ în Grupa Nr. 1 și Nr. 2, precum și cei de sub punct 6, 7 se dă liferația și separat.

Oferte, provĕḑute cu vadiu de 50 fl. v. a. și cu mostre sigilate despre tóte articolele sunt a se trimite **până în 10 Novembre 1896,** la presidiu (Strada Caterinei Nr. 16).

Informații despre condiții se pot lua dela Administrator, (Spitalul trupelor, Odaia Nr. 13).

Pertractarea ofertelor va avea loc **în 15 Novembre a. c.,** după care se vor avisa oferenții.

Brașov, în 7 Oct. 1896.

Administrația.

Institutul Vautier

Primeşte eleve pentru a fi instruate în dans.

Cursul se începe cu 20 Octomvre. Strada Castelului Nr. 8. 1086,2—3.

Avis!

Prea On. Dómne!

Am onóre a aduce la cunoscința On. Dómne, că **am eșit dela firma Ignatz Weinberger & Sohn,** m'am socotit în regulă și d'astăḑĭ înainte **nu stau în nicĭ o relație** cu numita firmă.

Mulțumind pentru încrederea de până acuma, mĕ rog ca și pe viitor a mi-o acorda **la noua întreprindere,** care la timp voiŭ face-o cunoscută.

Cu tótă stima:

1090,1—1. Samuel Löbl.

Depou de făină.

Am onórea a aduce la cunoscința on. public, că

Magazia cu făină,

ce am avut de mai mulțĭ anĭ în Tîrgul grăului,

se află acum în str. Michail Weiss nr. 27.

Cu deosebită stimă:

Elias Mayer

din Codlea.

O specialitate naturală neprețuibilă

este apa minerală alcalin-accidă bicarbonată

Isvorul „MATILDA" de Bodok,

care după experiențele făcute sau dovedit ca **o apă medicinală** prea eficace și plăcută, mai ales: **la conturbărĭ de mistuire, maladiele stomacului, a rinichilor, a beșicii udului** și **ale organelor respiratóre** etc.

Borviz de primul rang

care prin limpezitatea sa rară și prin conținutul seu mare în acid carbonic natural — de un gust și efect prea plăcut și binefăcĕtor — va îndeplini chiar și pretensiunile cele mai delicate, ca cum nici o altă apă minerală.

DEPOSIT PROPRIU în Brașov: strada Căldărarilor Nr. 68, în **Sibiiu, Sighișóra** și în **Alba-Julia:** la D-l I. B. Misselbacher sen., în **Cluj:** la Segesváry és társai, în **Deva:** la Balog Gyula, în **Orești̦e:** la Németh János.

Cu tótă stima:

1025,26 – 100 Administrațiunea isvorului „**MATILDA.**"

JOSEF GYÖRGY,

(comit. Háromszék). **Bodok.** (Transilvania).

Antreprise de pompe funebre

E. Tutsek.

Brașov, Strada Porții Nr. 12.

(Lipit de depoul de ghete al D-nului I. Săbădeanu.)

Recomandă Onor. public la casurĭ de mórte, așeḑămêntul sĕu de înmormêntare bogat asortat în carĭ tóte obiectele, atât sortele mai de rênd, cât și cele mai fine, se pot căpăta **cu prețurĭ ieftine.**

Comisiune și **depou de sicriurĭ** de **metal** ce se pot închide hermetic, din prima fabrică din Viena.

Fabricarea proprie a tuturor **sicriurilor** de **lemn,** de **metal** și **imitațiuni** de **metal** și de **lemn** de **ștejaru.**

Depou de **cununĭ** pentru monumente și **plantici** cu prețurile cele mai moderate.

Representanță de monumente de **marmură,** carĕ **funebre proprii cu 2 și cu 4 cai,** precum și un **car funebru** vênět, pentru **copii,** precum și cioclii.

Comande întregĭ se esecută **prompt și ieftin,** iau asupră-mĭ și **transporturĭ de morțĭ în străinătate.**

In fine recomand și biroul meu mijlocitor procedând cu cunoscuta'mĭ soliditate.

La casurĭ de mórte a se adresa la

13—* **E. Tutsek.**

Avis!

Prenumerațiunile la **Gazeta Transilvaniei** se potŭ face și reinoi și când dela 1-ma și 15 a fiă-cărei lunĭ.

Domnii abonațĭ sĕ binevoiască a arăta în deosebĭ, când voiesc ca espedarea sĕ li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămurit și sĕ arate și posta ultimă.

Administrat. „Gaz. Trans."

Marea Descoperire a Veacului

ELIXIRUL GODINEAU este **singurul leac** (*fără nicĭ o primejdie*) în contra **Neputințeĭ.** Vindecarea anemicilor, a Sleiților, etc.

INTINERIREA ȘI PRELUNGIREA VIEȚEI

Administrația **ELIXIRULUI GODINEAU** la **PARIS, 7,** *r. Saint-Lazare.*

BROȘURĂ GRATUITĂ TRIMEASĂ FRANCO DUPĂ CERERE

Se găsește **ELIXIRUL GODINEAU** *și la* **BUCUREȘTI,** *la* **Ilie ZAMFIRESCU,** *droghist; la* **JAȘI,** *la D.D.* **Frați KONYA,** *farmaciști.*

la **Galați:** STALSKI, farmacist; la **Ploieștĭ:** la D-niĭ J. & T. CHRISTESCU, drugoiștĭ; la **Roman:** la D-nulu D. J. WERNER, farmacist; la **Tulcea,** farmacia la „MINERVA."

Sosirea și plecarea trenurilor în Brașov.

Sosirea trenurilor în Brașov:

1. Dela Pesta la Brașov:

Tr. accelerat: 5 óre 07 m. diminéța.
Trenul de persóne: 8 óre diminéța.
Trenul accel.: 2 óre 9 min. după am.
Trenul mixt: 10 óre 25 minute séra.

2. Dela Bucuresci la Brașov:

Trenul accel: 2 óre 18 min. după am.
Trenul mixt: 5 óre 20 m. după ameḑĭ.
Trenul de persóne: 9 óre 8 minute séra.
Trenul accel.: 10 óre 19 minute séra.

3. Dela Zĕrnescĭ la Brașov: (Gara Bartolomeiu.)

Trenul mixt: 7 óre 44 min. diminéța.
Trenul mixt: 1 óră 29 min. după am.
Trenul mixt: — óre — min. séra.

4. Dela Ch.-Oșorheiu la Brașov.

Trenul de pers.: 8 óre 15 min. dimin.
Trenul de persóne: 1 óră 46 m. d. am.
Trenul mixt: 7 óre 12 min. séra.

5. Dela Sinaia la Brașov*)

Trenul de persóne — óre — m. dim.

Plecarea trenurilor din Braș.

1. Dela Brașov la Pesta

Trenul mixt: 5 óre 8 min. diminéța.
Trenul accel.: 2 óre 45 min. după am.
Trenul de persóne: 7 óre 43 min. séra.
Tr. accelerat: 10 óre 26 min. séra.

2. Dela Brașov la Bucurescĭ:

Trenul de pers.: 3 óre 55 min. dimin.
Tr. accelerat: 5 óre 14 m. dimin.
Trenul mixt: 11 óre înainte de ameḑĭ.
Trenul accel.: 2 óre 19 min. după am.

3. Dela Brașov la Zĕrnescĭ. (Gara Bartolomeiu.

Trenul mixt: 8 óre 35 min. diminéța.
" " 4 " 55 m. după am.
Trenul mixt: — óre — min. dim.

4. Dela Brașov la Ch.-Oșorheiu.

Trenul de persóne: 3 óre 1 după am.
Trenul mixt: 8 óre 50 minute dimin.
Trenul de pers.: 5 óre 20 min. dimin.

5. Dela Brașov la Sinaia*)

Trenul de persóne 0 óre — min. séra.

*) Acest tren circuléză unmai Joia Dumineca și la sĕrbătorĭ.

Tipografia A. Muresianu, Brașov.